

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se.

Begäran om yttrande över remiss om slutbetänkandet en moderniserad fisklagstiftning SOU 2025:89

Er beteckning: LI2025/01477

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker många av de förslag som framgår av remissen, i synnerhet de förslag och bedömningar som rör inledande bestämmelser i fiskelagen där vår bedömning är att förslaget till ny struktur och innehåll gör det lättare att följa ur ett brukarperspektiv.

Länsstyrelsen avstyrker dock förslaget att frifiskerätten endast ska omfatta fiske med handredskap med motiveringen att det är en alltför ingripande åtgärd med negativa konsekvenser för ett traditionellt husbehovsfiske och därmed även en negativ påverkan på kulturhistoriskt värdefulla fiskelägen. Länsstyrelsen anser att det däremot kan finnas skäl till att se över den tillåtna mängden nät.

Länsstyrelsen föreslår även att förslaget om registrering och rapportering av fritidsfiske utvidgas till att även omfatta en allmän fiskevårdsavgift.

Länsstyrelsen tillstyrker att det ställs krav på kameraövervakning vid visst yrkesmässigt under förutsättning att det finns stöd att söka för inköp och inrättande av utrustning. Om inte riskerar det bli en orimlig stor ekonomisk börda för de mindre företagen och troligtvis också en viss administrativ börda.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen lämnar synpunkter enligt nedan och följer rubriksättningen i remissen. De rubriker som utelämnats innebär att vi inte har några synpunkter.

9. Förslag och bedömningar som rör inledande bestämmelser

Länsstyrelsen ställer sig bakom de förslag som framförs i kapitlet.

10. Förslag och bedömningar om rätt och möjligheter till fiske, grundläggande resursfördelning samt hur fiske i allmänhet får bedrivas

10.2.2 Begreppen fiskerätt och frifiskerätt ska användas i den moderniserade fiskelagstiftningen för att tydliggöra de två olika grunder som fiske får bedrivas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.3.2 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla en upplysningsbestämmelse om vem som har fiskerätt.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen vill i samband med begreppet fiskerätt lyfta problematiken knuten till fisketillsyn och outredda samfälligheter eller andra fastigheter där innehav av fiskerätter kan hävdas men inte kan kontrolleras. För att utreda om respektive fastighet har fiskerätt krävs dock omfattande fiskerättsutredningar och lantmåteriförrättningar vars kostnader vida överstiger det ekonomiska och sociala värdet av fisket och därmed inte är genomförbara.

10.3.3 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla särskilda bestämmelser om fiskerätt i vissa fall. 10.3.4 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla reglering om krav på tillstånd för att i vissa fall sträcka fast redskap från enskilt vatten ut i allmänt vatten

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget (ingen ändring i sak)

10.3.5 Det ska finnas en bestämmelse om begränsningar i användningen av redskap vid fiske med stöd av en upplåten fiskerätt.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.3.6 Det ska finnas en upplysningsbestämmelse om möjligheter till begränsningar i fisket med stöd av fiskerätt

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.4.5 Den moderniserade fiskelagstiftningen ska innehålla bestämmelser om vem som får fiska med stöd av frifiskerätt

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.4.6 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla bestämmelser om begränsningar i det fiske som får bedrivas med stöd av frifiskerätt inom allmänt vatten, vid vissa stränder, skär och holmar samt i den ekonomiska zonen och den närmare omfattningen av fisket som får bedrivas med stöd av frifiskerätt i enskilt vatten

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att frifiskerätten endast ska omfatta fiske med handredskap men anser att antalet redskap som tillåts med stöd av nuvarande lagstiftning behöver ses över och skärpas för att anpassas till dagens beståndssituation och för att beakta försiktighetsprincipen.

Länsstyrelsen anser att nuvarande mängd nät som i nuläget får användas, 180 meter, är alltför generöst tilltaget. Dessutom kan det vid användande av båt, om flera personer är ombord, innebära betydande mängder nät eftersom det är tillåtet med 180 m per person.

Som nämnts inledningsvis avstyrker Länsstyrelsen förslaget att allt fiske med mängdfångande redskap med stöd av frifiskerätten som grundläggande princip ska förbjudas. Husbehovsfisket har gamla traditioner och att fånga fisk till det egna hushållet ses som en självklarhet och i synnerhet gäller det flundrefisket (skrubb-skädda) och fisket efter strömming. Det finns ett värde att det fåtal fiskebodsägare som ännu ägnar sig åt nätfiske kan få upprätthålla traditionen och att nät och tillbehör till fisket i någon mån ännu kan vara synligt i de ofta kulturhistoriskt värdefulla miljöerna. Att helt förbjuda nätfiske kan indirekt sägas befästa omvandlingen från

traditionella fiskelägen med redskapsbodar till strandnära semesterbyar med sommarstugor.

Eftersom fisket efter strömming och flundra ofta bedrivs på ett djup som överstiger 3 meter skulle ett alternativ kunna vara att fisket med nät flyttas ut utanför 3 meterskurvan samt att den tillåtna nätlängden per person minskar. Om möjligt bör den maximalt tillåtna nätlängden även tillämpas per båt oberoende av hur många personer som är ombord. En utflyttning av fisket med nät skulle medföra ett minskat fisketryck på många arter som ofta uppehåller sig grundare än 3 meter så som gädda, abborre och havsöring.

Ett annat alternativ som bör utredas är om användandet av mångfångande men selektiva redskap skulle kunna ersätta nuvarande redskap och då i synnerhet vid fiske innanför 3 meters djup. Vid fiske med ryssja, mjärde eller bur kan delar av fångsten som av olika anledningar inte önskas eller får behållas sättas tillbaka levande. Det skulle även medge att bag limit, minimi- och maximimått kan implementeras för alla fiskargrupper oavsett redskap. Länsstyrelsen anser att det behöver undersökas hur ett sådant fiske skulle kunna utformas.

Vidare så medför förslaget betydande utmaningar för fisketillsynen. Med nuvarande bestämmelser behöver endast fritidsfiske med mångdfångande redskap som överstiger begränsningarna i Fiskelagen 9 a§ kontrolleras avseende om fisket bedrivs med stöd av enskild rätt för att klarlägga om fisket är tillåtet. Vi har uppfattningen att det är en mycket låg andel av fritidsfisket som bedrivs med redskapsmängd som överstiger begränsningarna i Fiskelagen 9 a§. Om förslaget införs så måste däremot alla mångdfångande redskap inom fritidsfisket, oavsett omfattning, kontrolleras avseende om fisket bedrivs med stöd av enskild rätt.

Vidare ingår i förslaget att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer ska kunna tillåta fiske med andra rörliga redskap om beståndssituationen tillåter. Länsstyrelsen ser mycket positivt på att allt fiske ska utgå från bestånden av olika arter men inser också svårigheten med denna bedömning på grund av bristande kunskap om många bestånd.

Om lagen antas föreligger ett omfattande arbete att ta fram regionala underlag som visar att beståndssituationen för olika arter medger en utökning med fiske med andra typer av redskap. För att

verkligen utgå från beståndssituationen anser länsstyrelsen att ett sådant arbete bör föregå en ändring av lagen.

10.5.1 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla bestämmelser om utländska personers möjligheter att fiska

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.6.1 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla viss reglering om förhållandet mellan de som fiskar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget (ingen ändring i sak).

10.6.2 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla reglering om fiske nära fasta redskap men inte reglering om fiske nära vattenbruksanläggningar. 10.6.3 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla reglering om rätt att använda annans strand

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

10.6.4 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla bestämmelser om fiskådra

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget (ingen ändring i sak).

10.6.5 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla reglering om utmärkning och märkning av fiskeredskap

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11. Förslag och bedömningar som särskilt rör bedrivande av yrkesmässigt fiske

11.2 Havs- och vattenmyndigheten ska pröva frågor om fiskelicens och personlig fiskelicens samt tillstånd

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.3.1 Det ska finnas en upplysningsbestämmelse om att det krävs fiskelicens för fiske med unionsfångstfartyg i havet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.3.2 Såväl fysiska som juridiska personer ska kunna beviljas fiskelicens

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.3.3 Förutsättningar för att beviljas fiskelicens

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget utifrån ett långsiktigt perspektiv för fiskerinäringen men vill ändå framföra att föreslagen lydelse fortsatt begränsar en småskalig fiskares möjlighet att bedriva fiske i kombination med annan näringsverksamhet. För Gotlands del är detta tydligt framför allt i det småskaliga fisket under vår och sommarsäsong. Det är ett småskaligt fiske som genererar samhällsvärden och inkomster under fyra sommarmånader när kvalitet och efterfrågan är som störst. Ett sådant fiske måste kunna kombineras med annan näringsverksamhet under resten av året om så fiskaren önskar. I den situation som nu råder i Östersjön med torskfiskestopp och lekstängningar under sommarmånaderna, kan möjligheten att kunna kombinera fisket med ett annan sysselsättning bli helt avgörande för ett fortsatt yrkesfiske.

Med avseende på beståndssituationen och den allmänna miljösituationen i Östersjön är det få yrkesfiskare som idag kan livnära sig fullt ut på sitt fiske eller ens komma upp i de belopp som anses som näringsverksamhet. Det finns därför en risk med att sätta kravet att det ska vara i näringsverksamhet eftersom det riskerar att slå ut de resterande yrkesfiskarna som inte lyckas uppnå kraven. Länsstyrelsen saknar resonemang i remissen som kan öppna upp för detta.

Det bör även uppmärksammas problematiken med att öppna licenser (ej begränsad till att avse ett visst fiske eller målart) knutna till fartyg medger en handel där en licensinnehavare kan sälja sin licens/fartyg till en köpare som kan ha helt andra intressen med sitt fiske än den ursprungliga innehavaren. Den nya ägaren kan därmed förflytta fartyget och fisket till en helt annan del av Sverige där beståndssituationen ser helt annorlunda ut än där den ursprungliga licensen utfärdades. Detta utgör ett problem både för fiskbestånden samt rättvisaspekten gentemot andra potentiella yrkesfiskare som får avslag på sin licens i samma område med motiveringen att bestånden inte tål ett ökat fiske. Problemet skulle kunna lösas om man i fiskelagen tolkar detta som en väsentlig ändring av fiskelicens som då ska föregås av en ny prövning och att länsstyrelsen då ska höras. Dock framgår det inte av remissen vad som är en väsentlig förändring av en fiskelicens vilket måste förtydligas.

11.4.1 En personlig fiskelicens ska få beviljas för yrkesmässigt fiske som inte kräver en fiskelicens. 11.4.2 Förutsättningar för att beviljas personlig fiskelicens

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.5 Föreskrifter om fiskelicens och personlig fiskelicens

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. (ingen ändring i sak)

11.6 Återkallelse av fiskelicens och personlig fiskelicens

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. (ingen ändring i sak)

11.7 Föreskrifter om fisketillstånd

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.8 Yrkesmässigt fiske utan fartyg i havet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.9 Utländska fysiska och juridiska personer som bedriver yrkesmässigt fiske

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. (ingen ändring i sak)

11.10 Överlåtbara fiskerättigheter

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.11.1 Användning av REM-system för övervakning och kontroll av landningsskyldigheten

Länsstyrelsen tillstyrker med reservation för att det finns en risk för att det blir en orimlig stor ekonomisk börda för de mindre företagen och troligtvis också en viss administrativ börda.

11.12 Märkning och utmärkning av redskap

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11.14.1 Föreskrifter om yrkesfiskets bedrivande. 11.14.2 Föreskrifter om landningsskyldighet. 11.14.3 Föreskrifter om uppgiftsskyldighet. 11.14.4 Föreskrifter om krav på kontinuerlig övervakning av motorstyrka. 11.14.5 Särskilt om tillämpning av föreskrifter utanför Sveriges ekonomiska zon

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

Övrigt om fiske med personlig fiskelicens och fiskelicens på enskilt vatten

Länsstyrelsen vill lyfta att det utifrån författningsförslaget är svårt att utläsa att det ska vara tillåtet med en nätlängd som överstiger 180 meter med stöd av personlig fiskelicens eller fiskelicens. Länsstyrelsen kan ha missat någon del i författningsförslaget eller om det är en medveten förändring eller eventuellt ett förbiseende. I den nuvarande fiskelagen (kursiv text) finns det en paragraf som undantar yrkesmässigt fiske när det gäller redskapsbegränsningen. Någon liknande skrivning kan inte hittas i författningsförslaget.

9 a § *Den som fiskar med rörliga redskap får använda endast nät, långrev, ryssja, bur, handredskap och håv. Vid fiske med nät, långrev, ryssjor och burar får sammanlagt högst sex redskap användas samtidigt. Vid hummerfiske får därutöver högst fjorton burar (hummertinor) användas. En långrev får vara försedd med högst 100 krokare. Nätens sammanlagda längd får vara högst 180 meter.*

Första stycket gäller inte den som

1, fiskar med stöd av fiskelicens eller personlig fiskelicens

12. Förslag och bedömningar som särskilt rör fritidsfiske

12.3 Den moderniserade fiskelagen ska innehålla en bestämmelse om att det framgår av artikel 55.5 i den ändrade kontrollförordningen att det är förbjudet att saluföra och sälja fångster från fritidsfiske i havet.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

12.4.1 Den moderniserade fiskelagstiftningen ska innehålla bestämmelser om registrering av den som fritidsfiskar.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Se också Länsstyrelsens förslag om införande av en allmän fiskevårdsavgift.

12.4.2 Den moderniserade fiskelagstiftningen ska innehålla bestämmelser om rapportering av fångster från fritidsfiske.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Se också Länsstyrelsens förslag om införande av en allmän fiskevårdsavgift.

12.4.3 Föreskrifter om registrering av fritidsfiskare och rapportering av fångster från fritidsfiske i andra fall

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Se också Länsstyrelsens förslag om införande av en allmän fiskevårdsavgift.

12.6 Märkning och utmärkning av redskap

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

15 Förslag och bedömningar om hantering av fiskeri- och vattenbruksprodukter

15.4 Lagen och förordningen ska innehålla bestämmelser om undantag från toleransmarginalen vid vägning i förtecknade hamnar

Länsstyrelsen ser positivt på att kompletterande bestämmelser införs i fiskelagstiftningen, och i annan lagstiftning, med anledning av de nya unionsbestämmelserna. Länsstyrelsen vill dock lyfta fram att regelverket måste vara lätt att följa för en yrkesfiskare. Ett exempel är den toleransmarginal vid vägning av fångst av pelagisk fisk som för många fartyg är svår att hålla sig inom trots att man verkligen vill och försöker. Detta leder till överträdelser och prickar som sedan leder till en ond spiral. Länsstyrelsen ser därför positivt på att det införs en tillämpning av undantag från den tillåtna toleransmarginalen där Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som förhoppningsvis förtydligar vilka undantag det kan röra sig om

16. Förslag och bedömningar om kontroll och övervakning.

16.3.3 Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kustbevakningen, länsstyrelsen och Transportstyrelsen ska ansvara för kontroll och övervakning.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

16.3.7 Länsstyrelsens ansvar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. För att det ska kunna fungera i praktiken måste medel tillskjutas länsstyrelserna annars riskerar tillsynen att bli sporadisk.

16.3.10 Särskilt om fiskevakter

Länsstyrelsen avstyrker endast i den del som avser benämningen fiskevakt. Länsstyrelsen anser att begreppet fisketillsynsperson bör kvarstå då fiskevakt associeras till andra typer av verksamheter med en negativ innebörd för många.

16.4.1 Befogenheter vid utövande av kontroll och övervakning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

16.4.3 Särskilt om beslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

16.6.8 Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten ska lämna uppgifter till varandra med anledning av skyldigheter enligt rådets förordning (EG) nr 708/2007

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

17. Förslag och bedömningar som rör straff och andra sanktioner vid överträdelser

Länsstyrelsen ser positivt på att det bör göras en närmare översyn av sanktionsavgiftssystemet i syfte att det ska vara sammanhängande och balanserat och att en sådan översyn ska genomföras av Havs- och vattenmyndigheten inom ramen för ett regeringsuppdrag

20. Konsekvenser av utredningens förslag

20.5.2 REM-övervakning på vissa fångstfartyg som utgör en hög risk för bristande fullgörande av landningsskyldigheten

Att införa REM-övervakning inkl. kameraövervakning på vissa fångstfartyg bedöms medföra konsekvenser såsom kostnader och behandling

av personuppgifter. För Gotlands del innebär det konsekvenser för sex fartyg.

20.8 Konsekvenser av utredningens förslag om överträdelser och sanktioner

Länsstyrelsen är enig med utredningen i att ett effektivt sanktionssystem är avgörande för att säkerställa regelefterlevnad och skyddet för de vattenlevande organismer som har bedömts vara lagstiftningens primära skyddsintresse. Dock måste det vara lätt att göra rätt för en yrkesfiskare varpå utformningen av regelverket måste vara förståeligt, tydligt, accepterat och lätt för näringsutövare att leva upp till.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att det i samband med förslaget om en moderniserad fiskelagstiftning samtidigt bör införas en allmän fiskevårdsavgift i likhet med det som finns i våra nordiska grannländer. En allmän fiskevårdsavgift med registrering vid betalning av avgiften skulle kunna vara ingången till att rapportera fångster av olika arter där Sverige behöver få bättre kunskap om beståndssituationen och där avgiften kan administrera själva avgiften och de register som följer därav. Avgiften skulle gälla för de som fritidsfiskar med olika typer av redskap i havet, i vattendragen och i statligt förvaldade sötvattensområden. Avgiften skulle kunna förstärka dagens arbete med restaureringar, informationsspridning, viss forskning, övervakning och tillsyn.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Fredrik Persson med länsfiskekonsulent Andreas Pettersson som föredragande. I handläggningen av ärendet har även länsfiskekonsulent Peter Landergren och kulturmiljöhandläggare Tor Sundberg deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post gotland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Gotlands län, 621 85 Visby, eller ring vår växel 010-223 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/gotland.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/gotland/personuppgifter